

Suomen ilmastopaneeli

Ilmastopaneelistit Markku Ollikainen, Paula Kivimaa, Peter Lund, sihteeristöstä Sally Weaver

Luonnos hallituksen esitykseksi polttoturpeen verotusta koskeviksi muutoksiksi

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön polttoturpeen verotuksen lattiahintamekanismi, jonka avulla varmistettaisiin turpeen energiakäytön väheneminen hallituksen tavoitteen mukaisesti, mikäli päästöoikeuden hinta laskee alle 21,60 €/tCO₂. Lisäksi ehdotetaan polttoturpeen verottoman käytön soveltamisalan laajentamista nykyisestä vuosina 2022–2029. Vuosina 2022–2026 verotonta olisi alle 10 000 megawattitunnin vuotuinen käyttö ja vuosina 2027–2029 alle 8 000 megawattitunnin vuotuinen käyttö.

Suomen ilmastopaneelin näkemykset

Ehdotettu lattiahintamekanismi on varotoimenpide, jolla turvataan turpeen polton puolittaminen hallitusohjelman mukaisesti, mikäli päästöoikeuden hinta laskisi nykyisestä niin paljon, että se ohjaus ei riittäisi saavuttamaan annettua tavoitetta. Mikäli päästökauppa ohjaa päästövähennyksiin yhtä vahvasti kuin viimeisen vuoden aikana, mekanismi ei aktivoidu. Sen olemassaolo on kuitenkin johdonmukainen viesti siitä, mihin yhteiskunta pyrkii – eli hiilineutraalius 2035.

Hallituksen esitys turpeen verotuesta, eli verottoman kohtelun laajentamisesta vuosien 2022 – 2029 ajan, on epäjohdonmukaista ja haitallista. Kyse on tuesta fossiilisille päästöille tilanteessa, jossa Suomella on kunnianhimoinen päästötavoite vuodelle 2035 ja EU:n komissio on esittänyt Suomen taakanjakosektorille odotettua tiukemman päästövähennystavoitteen vuodelle 2030. Vaikka kyseessä onkin pienten laitosten sopeutuminen, verotuen kesto on aivan liian pitkä sopeutumista ajatellen. Turpeen rooli huoltovarmuudessa jää esityksessä perusteluitta. Pienimuotoinen turpeen poltto luetaan päästökaupan sijaan taakanjakosektorille, jossa EU:n asettaminen tavoitteiden saavuttaminen on jo valmiiksi hankalaa. Verotuella taakanjakosektorin päästöjä kasvatetaan keinotekoisesti, eli päästövähennystalkoita sysätään toisille sektoreille, kuten maatalous ja liikenne, joiden päästöjen vähentämisestä on poliittisesti haastavaa löytää sopu.

Turpeen verotuen perustelu oikeudenmukaisuudella on täysin kyseenalaista. Esityksen mukaan ratkaisulla vyörytetään nettomääräisesti 6 M€ kustannuksia veronmaksajien maksettavaksi - perusteluna fossiilisten päästöjen ylläpitäminen. Julkinen valta olisi voinut investoida saman määrän, ja enemmänkin (vrt. lisäkustannukset päästövähennyksistä muilla taakanjakosektorin aloilla) tukemaan kuntien lämpölaitosten siirtymistä fossiilivapaisiin lämmöntuotantoratkaisuihin vuoteen 2026 mennessä. Tällainen ratkaisu olisi ollut oikeudenmukaisempi ja hyväksyttävämpi koko yhteiskunnan kannalta.

Ilmastopaneelin ehdotukset

Ilmastopaneeli kannattaa lattiahintamekanismin luomista takaportiksi turpeen energiakäytön lopettamiseksi ja ehdottaa, että mekanismilla varmistetaan myös, että polttoturpeesta luovutaan kokonaan viimeistään 2035 mennessä.

Ilmastopaneeli ehdottaa, että turpeen kaikki verotuki lopetetaan vuoteen 2026 mennessä ja kokoluokasta riippumatta kaikki turpeen poltto otetaan veron piiriin. Mikäli kunnallinen lämmöntuotanto tarvitsee tukea vuoden 2026 jälkeen, se tulee kohdistaa vaihtoehtoisten, fossiilivapaiden lämpöratkaisujen tukemiseen